

ŠOLSKI CENTER GIMNAZIJA
LJUBLJANA ANTONA AŠKERCA

Ime predmeta: Psihologija

Letnik: 2. letnik

Šolsko leto: 2025/2026

Učni cilji:

1. **Tema: Predmet in metode psihologije**

Dijaki/dijakinje opredelijo psihologijo in jo razlikujejo od drugih znanosti ter razlikujejo poklic psihologa od drugih sorodnih poklicev, ter razumejo cilje psihologije in razlikujejo glavne psihološke panoge. Opišejo znanstveno metodo, razlikujejo med znanstvenim in neznanstvenim spoznanjem in ju ponazorijo s primeri, ter razumejo in razlikujejo eksperimentalne in opisne ali neeksperimentalne metode. Razumejo pomen psihologije za posameznika in družbo ter zmorejo kritično presojati možnost zlorabe psiholoških spoznanj. Načrtujejo in izvedejo preprosto psihološko raziskavo (na primer eksperiment).

2. **Tema: Osebnost**

Dijaki/dijakinje razumejo pojma osebnost in osebnostne lastnosti ter opišejo področja samopodobe. Prav tako razumejo in razlikujejo različna pojmovanja osebnosti in osnovne teorije pri vsakem od pojmovanj ter razumejo pomen vplivov dednosti in okolja pri razvoju osebnosti in njuno medsebojno povezanost. Poznajo razvojne značilnosti v različnih življenjskih obdobjih in jih znajo povezati s svojim življenjem.

3. **Tema: Čustva**

Dijaki/dijakinje opredelijo pojem čustva ter s primeri ponazarjajo značilnosti čustev. Razvrščajo čustva po različnih merilih, jih opisujejo in ponazarjajo s primeri ter poznajo nebesedno izražanje posameznih čustev. Analizirajo in interpretirajo čustvovanje v konkretnih življenjskih situacijah ter razumejo čustveno zrelost ter se učijo ozaveščati in razumevati lastna čustva.

4. **Tema: Motivacija**

Dijaki/dijakinje opredelijo motivacijski proces (potrebe, motivacijska dejavnost, cilji, vrednote) ter razlikujejo med notranjo in zunanjo motivacijo. Razumejo hierarhično ureditev motivov po Maslowu ter razvijajo strategije samomotiviranja za različne dejavnosti. Razlikujejo frustracijo, konflikt in stres ter analizirajo njihov nastanek in posledice ter poznajo različne načine soočanja z obremenitvami in tehnike soočanja s stresom.

5. **Tema: Spoznavni procesi**

Dijaki/dijakinje razumejo proces občutenja in zaznavanja ter presojajo pomen zaznavanja za človeka. Pojasnjujejo in s primeri ponazarjajo načela zaznavne organizacije ter razumejo zmotne zaznave in njihov nastanek. Razumejo proces učenja in pomnenja ter pojasnjujejo njun pomen v življenju ter samostojno pojasnijo, razlikujejo in s primeri ponazorijo različne oblike učenja. Pojasnjujejo in s primeri ponazarjajo spremembe pri zapomnitvi gradiva ter razlagajo in ocenjujejo pomen sposobnosti, motivacije, čustev in učnih stilov za učenje. Poznajo in uporabljajo različne strategije za izboljšanje zapolnitve ter uspešnejše učenje ter uporabljajo pridobljeno znanje o dejavnikih in strategijah učenja za uravnavanje lastnega procesa učenja

Opređelijo pojem mišljenje, razlikujejo različne vrste mišljenja in presojaajo njihov pomen v življenju, ter opredeljujejo in s primeri ponazorijo ustvarjalnost ter pojasnijo dejavnike ustvarjalnosti. Opređelijo inteligentnost in presojaajo pomen inteligentnosti. Razumejo Gardnerjevo teorijo inteligentnosti ter ponazarjajo njeno uporabnost ter razlagajo odnos med inteligentnostjo in ustvarjalnostjo.

6. Tema: Medosebni odnosi

Dijaki/dijakinje opredelijo pojem socializacija ter razumejo in ocenjujejo psihološke funkcije družine ter opisujejo in s primeri ponazarjajo način vzgajanja. Razumejo in s primeri razlagajo različne vrste vedenja v medosebnih odnosih ter ocenjujejo njihove posledice. Razumejo komunikacijske veščine in jih učinkovito uporabljajo pri sporazumevanju ter razumejo stališča, stereotipe in predsodke ter njihov nastanek in vpliv na vedenje in medosebne odnose.

Minimalni standardi znanja:

VSEBINA	MINIMALNI STANDARDI ZNANJA:
PREDMET IN MERODE PSIHOLOGIJE	- Opređeli psihologijo. - Razlikuje med duševnimi procesi in lastnostmi. - Razlikuje med neznanstvenim in znanstvenim spoznavanjem duševnosti. - Razlikuje med poklicem psihologa in sorodnimi poklici. - Razlikuje med opisnimi in eksperimentalnimi metodami. - Razlikuje med introspekcijo in ekstraspekcijo in ju ponazori s primeri. - Pozna osnovne značilnosti psihološkega eksperimenta - Pozna osnovne etične standarde psihološkega raziskovanja.
OSEBNOST	- Opređeli pojem osebnost in našteje nekaj osebnostnih lastnosti. - Našteje področja samopodobe. - Pozna in s primeri poda razlike med tipološkim in dimenzionalnim pojmovanjem osebnosti. - Zna razložiti in na primerih pojasniti dejavnike, ki vplivajo na razvoj osebnosti (dednost, okolje). - Našteje obdobja osebnostnega razvoja in osnovne značilnosti vsakega obdobja. - Našteje nekaj težav mladostništva.
ČUSTVA	- Zna opredeliti čustva in pozna funkcije čustev. - Razlikuje med doživljanjem izražanjem čustev. - Razlikuje med afekti in razpoloženji, enostavnimi in sestavljenimi čustvi, zna naštet vsaj 3 primere iz vsake skupine čustev. - Zna opisati in na primeru razložiti značilnosti čustvene zrelosti.
MOTIVACIJA	- Zna opredeliti osnovne pojme: (motivacija, potreba, cilj) in jih ponazoriti s primeri. - Razlikuje med notranjo in zunanjo motivacijo in ju ponazori s primerom. - Motive razvrsti v hierhijo po Maslowu. - S primeri razloži pojme frustracija, konflikt, opredeli stres. - Razlikuje med konstruktivnim in nekonstruktivnim soočanjem z obremenitvami. - Našteje nekaj tehnik soočanja s stresom.
SPOZNAVNI PROCESI	- Zna opredeliti proces zaznavanja. - Našteje in s primeri ponazori vsaj tri načela zaznavne organizacije.

	- Razlikuje med iluzijami in halucinacijami in jih razloži s primeri. - Zna opredeliti učenje. - Našteje in s primeri ponazori vrste učenja. - Razlikuje med količinskimi in kakovostnimi spremembami pri zapomnitvi gradiva. - Pozna vsaj tri strategije za izboljšanje zapomnitve. - Zna opredeliti mišljenje in razlikovati različne vrste mišljenja ter jih ponazori s konkretnimi primeri. - Zna opredeliti ustvarjalnost in našteje dejavnike ustvarjalnosti. - Zna opredeliti inteligentnost. - Našteje in s primeri ponazori vrste inteligentnosti (po Gardnerju).
MEDOSEBNI ODNOSI	- Zna opredeliti socializacijo in našteje vsaj tri dejavnike socializacije. - Našteje psihološke funkcije družine. - Razlikuje in s primeri ponazori vzgojne stile. - Razlikuje in s primeri ponazori vrste vedenja v medosebnih odnosih. - S primeri razloži komunikacijske veščine. - Razlikuje med in s primeri ponazori stališča, stereotipe in predsodke.

Obseg učne vsebine: Predmet in metode psihologije, osebnost, čustva, motivacija, spoznavni procesi in medosebni odnosi

Oblike in načini ocenjevanja znanja:

- Tri pisna ocenjevanja v šolskem letu
- Ena ustna ocena v šolskem letu

Merila za ocenjevanje znanja:

90 - 100% = odlično (5)
78 - 89% = prav dobro (4)
66 - 77% = dobro (3)
50 - 65% = zadostno (2)
0 % - 49 % = nezadostno (1)

OPISNA MERILA ZA USTNO OCENJEVANJE

Ocena	Kriterij
Odlično (5)	Dijak/Dijakinja podrobno in v celoti pozna snov; poda definicije psiholoških konstruktov in pojmov, jih med seboj razlikuje in poda praktične primere iz vsakdanjega življenja. Samostojno rešuje težje probleme in povezuje teoretično znanje s praktičnimi izkušnjami.
Prav dobro (4)	Dijak/Dijakinja pozna snov v celoti, pregledno, pojme in konstrukte razume, ter jih samostojno razloži. Razlaga je jasna in samostojna. Samostojno rešuje enostavnejše probleme.
Dobro (3)	Dijak/Dijakinja delno pozna snov, samostojno rešuje enostavne probleme in s pomočjo profesorja išče povezave z vsakdanjim življenjem. Razumevanje in povezava teoretičnega znanja s praktičnimi primeri iz vsakdanjega življenja sta še pomanjkljiva.
Zadostno (2)	Dijak/Dijakinja našteje in opiše temeljne psihološke pojme, konstrukte in dejstva v zadostnem obsegu, da njegovo/njeno znanje zagotavlja uspešno nadaljnje spremljanje pouka in nadgrajevanje osnovnega znanja. S pomočjo učitelja rešuje lažje probleme.
Nezadostno (1)	Dijak/Dijakinja ne pozna temeljnih psiholoških pojmov, konstruktov in dejstev v zadostnem obsegu, da bi mu/ji znanje zagotavljalo uspešno nadaljnje spremljanje pouka in nadgrajevanje osnovnega znanja.

OPISNA MERILA ZA GOVORNI NASTOP

Ocena	Kriterij
Odlično (5)	Dijak/Dijakinja podrobno in v celoti predstavi izbrano temo. Pojasni psihološki pojav ali koncept (kakšni so vedenjski, kognitivni, čustveni, duševni vidiki), razloži dejavnike, ki vplivajo na njegov nastanek, možnost obravnave v primeru, da gre za duševno motnjo, ter vse pomembne vidike izbrane teme. Izbrano temo naveže na vsakdanje življenje in predstavi in analizira konkreten primer iz vsakdanjega življenja.
Prav dobro (4)	Dijak/Dijakinja predstavi izbrano temo, pojasni psihološki pojav ali koncept in njegove osnovne vidike, omeni dejavnike, ki vplivajo na njegov razvoj, razjasni osnovne vidike pojava oziroma koncepta in predstavi enostaven primer iz vsakdanjega življenja.
Dobro (3)	Dijak/Dijakinja delno predstavi osnove izbrane teme, omeni dejavnike, ki vplivajo na razvoj in osnovne vidike pojava oziroma koncepta ter predstavi enostaven primer iz vsakdanjega življenja.
Zadostno (2)	Dijak/dijakinja predstavi osnove izbrane teme, predstavi nekaj od osnovnih vidikov ter predstavi poenostavljen primer iz vsakdanjega življenja.

Nezadostno (1)	Dijak/dijakinja pripravi nepopolno in informativno pomanjkljivo predstavitev.
-------------------	---

Obvezni pripomočki pri pouku:

- Zvezek za sprotno zapisovanje snovi
- Učbenik po predhodnem dogovoru s profesorjem

Način opravljanja popravnih izpitov:

Popravni izpit je sestavljen in pisnega in ustnega dela (zagovora). Razmerje prispevka ustnega in pisnega dela h končni oceni je 50 % pisni izpit in 50 % ustni zagovor. Pisni del izpita traja 45 do 60 minut, ustni del pa največ 20 minut s 15 minutno pripravo dijaka na odgovarjanje.

Način opravljanja predmetnih in dopolnilnih izpitov:

Dopolnilni izpit obsega vsebine, iz katerih dijak ni bil ocenjen tekom šolskega leta. Izpit je sestavljen iz pisnega in ustnega dela (zagovora). Razmerje prispevka ustnega in pisnega dela h končni oceni je 50 % pisni izpit in 50 % ustni zagovor. Pisni del izpita traja 45 do 60 minut, ustni del pa največ 20 minut s 15 minutno pripravo dijaka na odgovarjanje.

Ugotovitve ob koncu prvega ocenjevalnega obdobja:

Dijak je neocenjen, če v ocenjevalnem obdobju nima vseh zahtevanih ocen.

Dijak je negativen, če ima eno ali več negativnih ocen, katerih ni popravil.

Dijak ima na začetku drugega ocenjevalnega obdobja možnost pridobiti manjkajoče ocene oz. popraviti negativne ocene.

Pogoj za zaključeno pozitivno oceno:

Dijak mora biti pozitiven pri vseh ocenjevanjih v šolskem letu oz. popravah teh ocenjevanj; če ni, je ob koncu pouka ocenjen negativno. Pri oblikovanju končne ocene se upoštevajo vsa ocenjevanja. Končna ocena ni aritmetična sredina vseh pozitivnih ocen, ampak odraža celostno znanje glede na zastavljene cilje predmeta.

Končna ocena je pozitivna, če sta pozitivni obe ocenjevalni obdobji. Dijak je neocenjen, če ni pridobil zahtevanih ocen in opravlja dopolnilni izpit iz učnih vsebin, pri katerih ni pridobil pozitivnih ocen ali ni opravil vseh obveznosti, določenih s kriteriji ocenjevanja.

Dijaku, ki izostane pri napovedanem ocenjevanju, učitelj omogoči pridobitev manjkajoče ocene po dogovoru oziroma zadnjih 14 dni pred zaključkom ocenjevalnega obdobja.

Ana Jerneja Lukančič, prof. psih